

היחידה ללימודי המשך והשתלמויות התכנית לפסיכותרפיה בגישה פסיכודינמית

תקנון האתיקה המקצועית התכנית לפסיכותרפיה פסיכודינמית

האתיקה המקצועית מאפשרת לנו, כאנשי מקצוע בתכנית לפסיכותרפיה פסיכודינמית בבית הספר לעו"ס באוניברסיטת תל אביב, לסמן לעצמנו רף של סטנדרטים מקצועיים (החוק הינו הסף, האתיקה מהווה את הרף-מה שמתחת לסף אינו חוקי, מה שבין הרף לבין הסף אינו אתי).

אתיקה מקצועית (בשונה מגישה מוסרית) מוגדרת כתפיסה סדורה של האידאל המעשי של ההתנהגות, במסגרת מקצועית, שהיא מסגרת מוגדרת של פעילות אנושית מיוחדת.

הקוד האתי של התכנית מתייחס לזהות אשר מאחדת את מקצועות מורי התכנית, מדריכי התכנית, והלומדים בתכנית.

מתוך זהות מקצועית זו נגזרים ערכי התכנית, ומתוכם הנורמות וכללי ההתנהגות.

מורי ומדריכי התכנית הינם פסיכיאטרים, פסיכולוגים קליניים ועובדים סוציאליים קליניים. הלומדים בתכנית הינם:

1. עובדים סוציאליים בעלי תואר שני, בעלי ניסיון של 3 שנים בפסיכותרפיה
2. פסיכולוגים קליניים
3. פסיכיאטרים,
4. מטפלים ממקצועות אחרים; פסיכולוגים שיקומיים, חינוכיים, רפואיים, התפתחותיים ומטפלים באמנות בעלי תואר שני, להם תואר ראשון בעבודה סוציאלית או פסיכולוגיה.

קוד זה מאחד את המקצועות הנ"ל במסגרת התכנית לפסיכותרפיה, ובא בנוסף לקוד האתי של כל מקצוע המיוצג בתכנית ולתקנון המשמעת של האוניברסיטה.

ערכי התכנית

התכנית פועלת מתוך ערכים של: כבוד האדם, שוויוניות, אחריות, יושרה, מקצועיות. מערכים אלה נגזרים הנורמות וכללי ההתנהגות המפורטים.

מקצועיות ויושר

חברי התכנית לפסיכותרפיה, מורים, מדריכים ותלמידים:

- א. יתחייבו לשמור על כבוד מקצועם ומקצוע הפסיכותרפיה. עליהם לשקוד על התפתחות מקצועית מתמדת ולהרחיב את מיומנותם המקצועית בידע עכשווי ורלוונטי באופן קבוע. עליהם להכיר במגבלותיהם ולעסוק רק בתחומים ובשיטות בהן הוסמכו.
- ב. אם יתנסו בשיטות חדשות להם לצורך למידה, יעשה טיפול זה תוך הדרכה.

היחידה ללימודי המשך והשתלמויות התכנית לפסיכותרפיה בגישה פסיכודינמית

- ג. יקפידו על הגינות, אמינות ויושר בטיפול, בהוראה ובמחקר, תוך שמירה על כבוד המטופל.
- ד. לא יציגו מידע מטעה על מקצועם, עיסוקם או על אחרים העוסקים בו.
- ה. ידייקו בהצגת הכשרתם המקצועית לפי התעודות והאישורים שבידיהם וישתמשו בתואר רק אם הוסמכו לכך.
- ו. יפנו לייעוץ מקצועי כאשר המצב או המקרה מצדיק זאת.
- ז. יודיעו לוועדת האתיקה של התוכנית לפסיכותרפיה על הפרה, לכאורה, של כללי האתיקה ע"י חבר התוכנית.

שמירת סודיות

- א. שמירת סודיות חלה על כל העובדים והלומדים בתכנית לפסיכותרפיה.
- ב. הסודיות חלה על כל מידע, שמקורו במטופל, במטפל המודרך, במדריך ובעמיתים.
- ג. בחוזה הטיפולי או במהלך הטיפול, בהתאם, תידון האפשרות שהטיפול יובא להדרכה או להתייעצות עפ"י שיקול דעתו של המטפל.
- ד. בחוזה ההדרכה תיכלל האפשרות, שמידע אודות הטיפול וההדרכה יוצג בפני הפורום הרלבנטי בתכנית לפסיכותרפיה.
- ה. חובת סודיות המידע לא תופר, למעט במקרים הבאים: עפ"י דרישת החוק; כאשר המחויב בשמירת סודיות המידע נתבע בהליך משפטי פלילי, אזרחי, משמעתית או אתי, הקשור לטיפול או להדרכה; ניתן כתב ויתור עכשווי על חובת שמירת הסודיות על ידי המטופל או אפוטרופסו. יש לוודא שלא הופעל לחץ למתן כתב הוויתור, ושהמטופל מודע לתוצאות האפשריות ממתן או אי מתן מידע. כמו כן, יש לציין, כי הוויתור ניתן לאדם מסוים ו/או למטרה מסוימת.
- ו. כאשר מספר אנשים שותפים לסיטואציה הטיפולית והלימודית, הוויתור צריך להינתן ע"י כל אחד מהמשתתפים.
- ז. בהדרכה ובהוראה חייבים לנקוט צעדים נאותים על מנת להסוות את זהות המטופל.
- ט. בדיונים הנוגעים לתלמיד התכנית יש להימנע מדיונים פומביים לא הכרחיים.
- י. בהצגת חומר מטיפול ומהדרכה בהרצאה, יש להבטיח הסוואה מירבית של הנוגעים בדבר. רצוי לקבל הסכמה מהמטופל בנוסף להסוואה המרבית, אם הוא מתנגד יש לוותר על הצגתו.

יחסים מקבילים

יחסים מקבילים הינם מצב בו איש המקצוע מקיים במקביל לקשר המקצועי עם לקוח; גם קשרים נוספים השונים במהותם מאותו קשר מקצועי.

- א. יחסים מקבילים או קשרים כפולים חוסמים את החופש לטפל, להדריך ולהעריך, ולכן יש להימנע מהם ככל האפשר.
- ב. מתוך הבנה שלא ניתן למנוע יחסים מקבילים באופן מוחלט, יש לחדד את

היחידה ללימודי המשך והשתלמויות התכנית לפסיכותרפיה בגישה פסיכודינמית

רגישותנו וערנותנו בנושא השפעת היחסים המקבילים על כל פעולותינו המקצועיות, ובמידת הצורך להתבונן בכך במשותף.
ג. במידה ועולה נושא היחסים המקבילים במסגרת טיפול, הדרכה, הוראה או הערכה כנושא שעלול לחבל בתהליך המקצועי או לפגוע במי מהמעורבים, יש להעלותו בפני הגורמים המתאימים ולדון בו.

אחריות כלפי המטופל

- א. המטפל יכיר באחריותו לניסוח החוזה הטיפולי.
- ב. על המטפל להתייחס למטופל בכבוד וביושר, תוך הכרה בערכו העצמי ובכבודו כאדם ולהתייחס בהבנה ובאמפטיה למחשבותיו, רגשותיו, מעשיו.
- ג. על המטפל לפעול בנאמנות לטובת המטופל ועפ"י שיקול דעת מקצועי בלבד, הנקי מכל שיקולים זרים.
- ד. מטפל מחויב להימנע מכל אפליה שהיא על רקע מגדר, גזע, דת וכד'.
- ה. על המטפל לעשות את המירב למתן טיפול נאות.
- ו. מטפל מחויב להימנע מלנצל לרעה את אמונו ותלותו של המטופל בו.
- ז. המטפל ימסור למטופל מידע ברוח חוק זכויות החולה.
- ח. המטפל יקיים קשר טיפולי כל עוד סביר שהטיפול ייטיב עם המטופל.
- ט. מטפל לא ינטוש ולא יזניח מטופל במהלך הטיפול בלא לקבוע סידורים סבירים להמשך הטיפול, ויעזור לו בקבלת שירותים טיפולים חלופיים, בתיאום עמו.
- י. מטפל המעוניין להקליט או להסריט, או לתת לצד שלישי מקצועי אפשרות לצפות בתהליך הטיפולי, יבקש את הסכמת המטופל מראש ובכתב, ויכבד את סירובו, ללא הפעלת לחץ.
- יא. חל איסור מוחלט על קיום קשר מיני עם מטופל/ת.
- יב. תכובד זכותו של המטופל לקבל החלטות כולל ההחלטה על הפסקת הטיפול. המטפל יסייע למטופל בהבנת משמעות החלטותיו, תוצאותיהן ואחריותו לגביהן. לאחר שהתקבלה ההחלטה יכבד המטפל את רצון המטופל ויסייע ככל יכולתו.

אחריות מורה/מדריך כלפי התלמידים

- א. המורה ייתן מידע מדויק וכתוב על החומר הנלמד. הוא ילמד רק חומר שהוא בתחום מיומנותו.
- ב. על המדריך/מורה המחויבות לדאוג לתנאי הדרכה נאותים.
- ג. מתוך מודעות למעמדו רב ההשפעה ימנע המדריך/מורה מלנצל אמונם ותלותם של התלמידים, מתמחים ומודרכים בו.
- ד. אין לקיים קשרים מיניים בין מדריך/מורה למודרך/תלמיד.
- ה. המדריך ימנע מהצעה או יצירת ציפייה כי ניתן להמיר את ההדרכה בטיפול.
- ו. המדריך/מורה ימנע מניצול המודרך/התלמיד בקשרים עסקיים ומעידוד או יצירת ציפיות שאינן מוצדקות ומעוגנות בקשר המקצועי גרידא.
- ז. על המדריך לדאוג לכך שיינתן מקום למשוב הדדי בתהליך ההדרכה. עליו

היחידה ללימודי המשך והשתלמויות התכנית לפסיכותרפיה בגישה פסיכודינמית

- להבהיר הציפיות מהמודרך וכיצד הוא עומד במטלות שהוטלו עליו ולעודד את המודרך לשתף את המדריך בתגובותיו להדרכה.
- ח. יש לקיים דיוני הערכה על התלמיד במסגרת המצומצמת ההכרחית ולהימנע מקיום דיונים פומביים.
- ט. על המדריך/מורה לתת את דעתו לרמה המקצועית ולהתנהגות האתית של המודרך. עליו להסב את תשומת לבו של המודרך כאשר הוא מפר את חובותיו האתיות. במידת הצורך יביא זאת לידיעת האחראים להכשרה לאחר שיידע את המודרך.
- י. טיפולים הנעשים תחת כנפי התוכנית (מובאים להדרכה פרטנית/סמינר קליני) הינם באחריות מקצועית של המטפל (המודרך) ושל המדריך.

אחריות התלמידים כלפי המסגרת הלימודית

- א. התלמיד יכבד את נהלי התכנית.
- ב. התלמיד ישמור על הסטיגה הן במהלך השיעורים והן בהדרכות.
- ג. התלמיד ייקח חלק בכל הפעילויות, המפגשים והסדנאות של התכנית.

אחריות כלפי העמיתים

- חברי התכנית לפסיכותרפיה, מורים, מדריכים ותלמידים:
- א. יתייחסו זה לזה בכבוד, הגינות ותום לב.
- ב. ישמרו בסוד כל מידע אישי שגיע לידיעתם במגעים המקצועיים עם העמיתים.
- ג. יכבדו את זכויות עמיתיהם, יודו לעוזרים שלהם במחקר, יצינו בכל פרסום את אלה שתרמו לעבודתם בעשייה וברעיונות וידאגו לפרסום עבודתם בצורה מהימנה ומדויקת, תוך שמירה על כבוד המטופלים.
- ד. ימנעו מלהביע בקורת באזני מטופלים לגבי התערבותם הטיפולית של עמיתים למקצוע. בקורת כזו תעלה רק באפיקים מקצועיים מתאימים.
- ה. באם נודע, כי הפונה בבקשת עזרה מקצועית מטופל בו זמנית ע"י מטפל אחר, יעשה מאמץ לקבל את הסכמת המטופל להידברות בין המטפלים. אם המטופל אינו מסכים, המטפל ישקול את משמעות קבלת המטופל לטיפולו, על פי נסיבות הפנייה.
- ו. אם נודע, כי במצב בריאותו של המועמד ללימודים או של התלמיד בתוכנית, קיים ליקוי העלול למנוע או להגביל את תיפקודו ו/או להוות סכנה לבריאות, לשלום או לצרכים חיוניים של הציבור הנתון לטיפולו בתקופת הלימודים ו/או לאחריה, רשאית הוועדה להמליץ בפני ראשי התוכנית, כי לא יתקבל ללימודים או יורחק מן התוכנית.